

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Ime: Ćiber   Sadeta   Alija
                                    Prezime   Ime   Ime oca

Nadimak/pseudonim:

Datum rođenja: 9. 12. 1931.   Pol: ženski

Nacionalnost: Bošnjakinja Vjeroispovijest: muslimanska

Trenutno zanimanje: penzioner   Prethodno: domaćica

Jezik/jezici koje govori: bosanski

Jezik/jezici koje piše: _____ (ako se razlikuje od navedenih)

Datum razgovora: 2. 4. 2001.

Razgovor vodio: Romeu Ventura

Prevodilac: Samir Muhamedović

Jezici korišteni u toku razgovora: bosanski i engleski

Imena svih osoba prisutnih tokom razgovora: Sadeta Ćiber, Samir Muhamedović i Romeu Ventura

---

Potpis/paraf: /potpisano, parafirano/

IZJAVA SVJEDOKA

Ovdje sam dobrovoljno kako bih dala izjavu predstavnicima Tužilaštva Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju.

Izjavu dajem dobrovoljno. Izjavu ne dajem pod prijetnjom ni pod prisilom, niti mi je išta obećano zauzvrat.

Razumijem da ukoliko pojedinci protiv kojih mogu dati dokaze budu optuženi za ratne zločine, moj identitet može biti otkriven odbrani, ali ne želim da moj identitet bude otkriven javnosti, niti želim da javnost zna kako izgledam. Razlog moje zabrinutosti je činjenica da u mom selu živi velik broj Hrvata kojima se možda neće svidjeti što svjedočim, pa se brinem za sigurnost svoje porodice.

Željela bih izjaviti da pristajem na svjedočenje u Den Haagu, u Nizozemskoj, ukoliko to bude potrebno, ali pod navedenim uslovima. Razumijem da će se Sud pobrinuti za moju sigurnost ukoliko budem svjedočila u Den Haagu.

Daću na znanje kada budem govorila o događajima kojima sam svjedočila, a kada o događajima o kojima sam čula od drugih.

Dana 19. 5. 2000. dala sam izjavu bosanskim vlastima o činjenicama koje se odnose na rat. Pokazujete mi fotokopiju te izjave. Kako samo zaboravila ponijeti naočale, izjavu sada ne mogu pročitati, ali prepoznajem svoj potpis na njoj. Vaš prevodilac mi je čita na bosanskom jeziku i mogu potvrditi njen sadržaj. Potvrđujem da je izjava vjerodostojna, i nakon što bude priložena izjavi koju ću sada dati, ja ću je potpisati.

Rodena sam u selu Jasenica, u opštini Mostar, gdje sam živjela do udaje za Nijaza Ćibera. Nakon vjenčanja preselili smo se u stan u blizini fabrike "Soko". Muž je nekada radio u fabrici i već je bio u penziji kad je rat počeo jer je imao problema sa srcem. Kasnije, a mnogo prije početka rata (ne sjećam se datuma), preselili smo se u zapadni Mostar u stan koji smo dobili od fabrike. Imam dva sina, Mehmeda (rodenog 1965.) i Admira (rodenog 1968.), koji su u to vrijeme živjeli s nama.

Prije rata, živjeli smo mirno u zapadnom Mostaru i često smo odlazili u našu vikendicu u Bivoljem Brdu. Tu je kuću moj muž naslijedio od svog oca. Prije 1993. Bivolje Brdo je bilo naseljeno pretežno Bošnjacima, a Hrvati su bili drugi najbrojniji narod. Srba je u selu bilo vrlo malo. U Bivoljem Brdu se nalazila džamija, a u Domanovićima crkva. Džamija je minirana, a crkva u Domanovićima je ostala neoštećena. Džamija je minirana ubrzo nakon što smo protjerani i, koliko znam, niko od Muslimana nije svjedočio njenom miniranju. Džamija je nedavno obnovljena.

Problemi sa Srbima na širem području Dubrava su počeli 1992. Kako smo u Bivoljem Brdu imali zemlju i uzgajali povrće, obično smo ljeta tamo i provodili, pa smo mislili da ćemo tamo biti sigurniji nego u zapadnom Mostaru. Kad su se srpske snage razmjestile na visoravni, sjećam se da mi je jedan srpski oficir, koji je poznavao mog muža dok je radio u fabrici, rekao da sa regularnom vojskom nećemo imati nikakvih problema, ali da se trebamo čuvati njihove zamjene. Nakon nekog vremena, stigli su šešeljevci i arkanovci, prepoznala sam ih po tome što su nosili naušnice, ti su ljudi bili zli, opasni i njih smo se klonili. Nama nisu ništa učinili, zapalili su nekoliko hrvatskih kuća, ali nisu nikoga ubili. Sjećam se kada su otišli, ali se ne sjećam tačnog datuma. Povukli su se sa vojnom opremom prema Nevesinju i čim su otišli, HVO je zauzeo njihove položaje u Dubravama.

U to su vrijeme u HVO-u bili i Hrvati i Muslimani. Niko od članova moje porodice nije bio u tim jedinicama. Srbi su u to vrijeme još držali liniju fronte iza Rotimlje, dok se HVO nalazio u samoj Rotimlji. Borbe su se vodile na brisanom prostoru tako da sela nisu bila ugrožena.

Tokom 1993. pa sve do trenutka kad smo uhapšeni i protjerani, muž i ja smo živjeli u Bivoljem Brdu, a stan u Mostaru je kasnije zauzet. Stan nije uništen i dobila sam ga nazad u februaru 2001. Trenutno živim između istočnog i zapadnog Mostara jer se ne osjećam sigurno u svom stanu. Komšije me ne pozdravljaju kad se sretnemo na hodniku, a kad idem u trgovinu, prodavači su pomalo neugodni prema meni i govore mi da moram govoriti hrvatski ako želim tamo živjeti, što mi se ne sviđa.

Događaji u Bivoljem Brdu su počeli u junu 1993. Sin Admir je sa ženom i sinom ostao u stanu u zapadnom Mostaru do kraja juna 1993., kad su se doselili kod nas u Bivolje Brdo jer su mislili da će tamo biti sigurnije. Admir nije bio ni u kakvoj vojnoj formaciji i ostao je u stanu čak i za vrijeme događaja u Mostaru u maju. Drugi sin, Mehmed, sa ženom i sinom uspio je otići u Tursku za vrijeme srpske ofenzive 1992., i tamo je ostao do kraja rata.

Nakon što je Admir stigao u Bivolje Brdo, čuli smo da Muslimane hapse i šalju u logore, pa se on odmah sakrio. HVO je posvuda tražio Muslimane i na kraju su ga pronašli i odveli u Dretelj. Pretražili su nam kuću i Admira pronašli u bašti i pod prijetnjom oružjem ukrali ga u kamion. Muž je krenuo za njima, ali su mu rekli da se vrati u kuću jer je star. S nama u kući je bila snaha Amra Ćiber, koja je sve to vidjela. Vojnici nam nisu ništa više rekli, samo su otišli. Ne sjećam se tačnog datuma, ali bilo je to krajem juna 1993.

U kući smo ostali muž, ja, Amra i njen sin. Znam da se muž u to vrijeme priključio Armiji BiH, ali o tome ne znam nikakve druge pojedinosti. Nije nosio vojnu uniformu i znam da nije učestvovao ni u kakvim intervencijama. Armiji se priključio nekoliko dana prije nego je uhapšen, a do tada nije bio dobio nikakvo zaduženje.

Dana 16. jula 1993. došao je Mario Beno (komšije su ga prepoznale) s trojicom pripadnika HVO-a. Beno je došao do vrata, dok su ostala trojica čekala na ulici. Rekao nam je da se spremimo i krenemo s njima. U tom trenutku moj je unuk izašao iz svoje sobe i Mario je bio zatečen kad ga je ugledao. Snaha je rekla da se boji ostati sama u kući. Mario je na to rekao da ja mogu ostati s njom. Muža i jedanaesticu drugih muškaraca odveli su prema džamiji. Dok su ga odvodili, drugi su vojnici u grupama pretraživali ostale kuće i hapsili muškarce, uhapsili su ukupno njih dvanaest. Vojnici nisu rekli kuda mi vode muža.

Ja i snaha smo ostale u kući. Vojnici su nam kasnije rekli da moramo preći u kuću Ahmeta Mrgana, koja je služila kao sabirni i zatočenički centar. Cijeli zaselak u kojem je živio Ahmet Mrgan je služio kao sabirni centar. Nekoliko dana kasnije, naišao je pripadnik HVO-a koji je tražio nekoga iz kuće iznad kuće u kojoj smo se nalazile i sa sobom je u kuću mog djevera poveo Amru. Djever se zvao Hamo Ćiber i umro je prije tri godine. Bojala sam se da će je taj vojnik ubiti, pa sam osluškivala, očekujući pucnjeve. Nakon pola sata, ona se vratila sva u modricama. Rekla je da ju je taj vojnik pretukao i silovao. Rekao joj je da će mu roditi ustašu. Rekao joj je da neko mora platiti to što joj je svekar u Armiji. Kad mu je rekla da o tome ništa ne zna, pretukao ju je i silovao.

Snaha je nakon silovanja ostala trudna i tri mjeseca kasnije otišla je kod doktora Džeke u higijenski zavod u istočnom Mostaru, koji je napravio abortus. Propatila je mnogo, ne samo psihički već i fizički, jer u to vrijeme u bolnici nije bilo dovoljno materijala za takav zahvat.

Nakon abortusa je imala jake bolove. Tražila je od doktora Džeke da joj dâ potvrdu o abortusu, ali joj on nije htio ništa dati. Možda bi sa vama htjela razgovarati o tom događaju.

Snaha je nakon toga ostala sa mnom u Mrganovoj kući. U kući su bile zatočene sve žene i djeca iz komšiluka. Snaha sve do sada nije htjela da se zna šta joj se desilo. Znam da je taj isti vojnik silovao i Enisu Šoš, koja je u to vrijeme imala tridesetak godina. Umrula je prije dvije godine od nekakve bolesti maternice koja je bila posljedica tog silovanja. To je sve što o tome znam.

Početkom augusta, ne sjećam se tačnog datuma, pripadnici HVO-a su nam rekli da se spremimo i ukrcamo u kamione koji su nas čekali u obližnjim Lokvama. Ukrcali smo se u kamione, a ja sam pomislila da će nas pobiti, pa smo pitali vozača Srbina - ne znam kako to da su imali vozača Srbina – koji nam je rekao da nas voze u Blagaj. Dali su nam nekakve tablete, ali kako nisam znala kakve su to tablete, nisam ih htjela popiti. Iskrcali smo se kod mosta u Buni, prešli smo most i našli se na liniji fronte koju je držao HVO. Rekli su nam da krenemo pješice prema Blagaju. Na putu prema Blagaju nisu pucali na nas. Pored ceste sam vidjela leševe, ali kako se nismo smjeli zaustavljati, nisam mogla vidjeti kako su ti ljudi poginuli.

Za sudbinu svoga muža doznala sam tek 1998. Nakon što je Državna komisija za nestale osobe pronašla i ekshumirala dvanaest tijela u napuštenom rudniku boksita kod Bivoljeg Brda, sin je otišao tamo i prepoznao ga po zlatnim zubima na lijevoj strani vilice. U Bivoljem Brdu se priča da postoji svjedok tog masakra, pretpostavljam da se radi o Hrvatu. Niko još ne zna ko je taj svjedok, ali se priča da je vidio vojnike kad su doveli tih dvanaestoricu muškaraca pred jamu i pobili ih. Nakon toga su tijela pobacali u jamu, na njih nabacali stare automobilske gume i zapalili ih.

Paraf: /parafirano/

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekla po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dala dobrovoljno i svjesna sam da se može upotrijebiti u sudskom

postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991., kao i da mogu biti pozvana da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 2. 4. 2001.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Samir Muhamedović, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovan i ovlašten od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na bosanski jezik.
- 2) Sadeta Ćiber mi je dala do znanja da govori i razumije bosanski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno preveo s engleskog na bosanski jezik u prisustvu Sadete Ćiber koja je, po svemu sudeći, čula i razumjela prijevod ove izjave.
- 4) Sadeta Ćiber je potvrdila da su, po njenom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite onako kako sam ih preveo, što je potvrdila svojeručnim potpisom na za to predviđenom mjestu.

Datum: 2. 4. 2001.

Potpis: /potpisano/